

ПРИЈАВА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

1. Име и презиме кандидата: Биљана Ковач Бејин Контакт адреса: Шајкашка 52, Нови Сад Број телефона: 0669335824 Број индекса: 2018/400016
2. Предлог наслова докторске дисертације (на српском и енглеском језику): Појмовна метонимија између оригинала и превода: контрастивна анализа насловних Дизнијевих песама Konzeptuelle Metonymie zwischen Original und Übersetzung: Eine kontrastive Analyse von Disney-Titelsongs Conceptual Metonymy between the Original and the Translation: A Contrastive Analysis of Disney Title Songs
3. Научна област: лингвистика Ужа научна област којој припада тема дисертације: германистика, транслатологија, когнитивна семантика Wissenschaftliches Fachgebiet: Linguistik Wissenschaftliche Teildisziplin des Dissertationsthemas: Germanistik, Translatologie, kognitive Semantik
4. Предлог ментора Име и презиме: др Жолт Папишта Институција у којој је запослен: Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду Звање: доцент Ужа научна област за коју је наставник односно научни радник изабран у звање: германистика Датум избора у звање: 1. 6. 2023. Vorschlag für die Betreuung Name und Nachname: Dr. Zolt Papišta Institution, an der er beschäftigt ist: Philosophische Fakultät der Universität Novi Sad Akademische Position: Dozent Fachgebiet, für das der Dozent oder Forscher den Titel erhalten hat: Germanistik Dozent seit: 01.06.2023
5. Образложење теме докторске дисертације (до 10000 карактера куцаног текста са размацима): Докторско истраживање спада у област контрастивне лингвистике и транслатологије, тачније аудиовизуелно превођење с фокусом на идентификовање и класификацију појмовне метонимије у преводу певаног текста. С обзиром на то да је последњих деценија уочљив пораст интересовања за истраживања из области аудиовизуелног превођења, ова дисертација својим теоријским оквиром доприноси савременим трендовима у транслатологији. Допринос савременим трендовима уочљив је и у интердисциплинарности теме, с обзиром на то да повезује аудиовизуелно превођење са когнитивном семантиком преко когнитивних механизма метонимије. У оквиру когнитивне лингвистике метонимија

је још увек недовољно истражена у поређењу са метафором, иако представља једнако важан когнитивни механизам (Sun–Lin, 2025: 1); ово истраживање би представљало допринос области у којој недостају истраживања посвећена метонимији, тиме што би анализирано појмовну метонимију као преводилачки механизам у оквиру аудиовизуелног превођења, односно синхронизације.

Истраживање проучава појмовну метонимију као транслатолошки механизам у синхронизацији ослањајући се на модел који Папишта (Papišta, 2022) разрађује и примењује на примеру писане песме. Док су у његовом раду формалне карактеристике писане поезије представљале ограничавајући фактор за преводитељку, допринос дисертације би се огледао у томе да проучи на који начин се метонимијски механизми остварују у певаном тексту који, осим што мора да се уклопи у унапред компоновану непромењиву мелодију, прати (анимирани) филмски материјал, те у овом случају аудиовизуелна димензија представља специфичан ограничавајући фактор за преводиоце. Папиштино (Papišta, 2022) истраживање је показало да се метонимјски механизми и те како јављају као стратегија за премошћавање преводилачких изазова, те дисертација настоји да одговори на питање да ли ће захтев за уклапањем текста у мелодију подстицати ову врсту семантичких одступања или ће визуелна компонента утицати на задржавање визуелно препознатљивих мотива у преводу, те резултати мањим бројем одступања.

У раду ће се контрастивно анализирати четири оригиналне Дизнијеве песме са њиховим преводима на немачки, српски и хрватски. Након што се идентификују семантичка одступања која имају метонимјски карактер, ова одступања ће се класификовати према типу метонимује, а добијени резултати свих превода ће се упоредити како би се откриле заједничке карактеристике и указало на разлике. Дисертација ће покушати да одговори на питања у којој мери и на који начин су специфичности аудиовизуелног текста утицале на избор преводилаца да се користе метонимјским механизмима у преводу, а резултати истраживања потенцијално могу да нађу примену у универзитетској настави аудиовизуелног превођења.

5. Begründung des Themas der Doktorarbeit (bis zu 10.000 Zeichen inklusive Leerzeichen):

Das Thema der Dissertation ordnet sich in den Bereich der kontrastiven Linguistik und der Translationswissenschaft ein, genauer gesagt der audiovisuellen Übersetzung (AVT) mit Schwerpunkt auf der Identifizierung und Klassifizierung der konzeptuellen Metonymie in der Übersetzung von gesungenen Texten. Da in den letzten Jahrzehnten ein deutlicher Anstieg des Interesses an Forschungen im Bereich des audiovisuellen Übersetzens zu verzeichnen ist, trägt diese Dissertation mit ihrem theoretischen Rahmen zu den aktuellen Trends in der Translationswissenschaft bei. Ein Beitrag zu den aktuellen Trends ist auch im interdisziplinären Charakter des Themas zu erkennen, angesichts der Tatsache, dass es audiovisuelle Übersetzung mit der kognitiven Semantik über kognitive Mechanismen der Metonymie verbindet. Innerhalb der kognitiven Linguistik ist die Metonymie im Vergleich zur Metapher nach wie vor unzureichend erforscht, obwohl sie einen ebenso wichtigen kognitiven Mechanismus darstellt (Sun–Lin, 2025: 1). Durch die Analyse konzeptueller Metonymie als übersetzerischer Mechanismus im Kontext der audiovisuellen Übersetzung, bzw. Synchronisation, würde diese Forschung einen Beitrag dazu leisten, die Forschungslücke im Bereich metonymiebezogener Studien zu schließen.

Die Dissertation erforscht konzeptuelle Metonymie als translationswissenschaftlichen Mechanismus bei der Synchronisation in Anlehnung an das Modell, das Papišta (2022) am Beispiel eines geschriebenen Gedichts erarbeitet und angewendet hat. Während in seiner Arbeit die formalen Eigenschaften geschriebener Poesie einen einschränkenden Faktor für die Übersetzerin darstellten, bestünde der Beitrag dieser Dissertation darin zu untersuchen, auf welche Weise metonymische Mechanismen in einem gesungenen Text realisiert werden. Dieser muss sich

nicht nur in eine vorgegebene, unveränderliche Melodie einfügen, sondern wird von einem (animierten) Filmmaterial begleitet, sodass die audiovisuelle Dimension in diesem Fall einen spezifischen einschränkenden Faktor für die Übersetzer darstellt. Die Forschung von Papišta (2022) hat gezeigt, dass metonymische Mechanismen durchaus als Strategie zur Bewältigung übersetzerischer Herausforderungen auftreten. Die Dissertation versucht daher die Frage zu beantworten, ob das Erfordernis, den Text an die Melodie anzupassen, diese Art semantischer Abweichungen begünstigt oder ob die visuelle Komponente dazu führt, dass visuell erkennbare Motive in der Übersetzung beibehalten werden und die Übersetzung somit eine geringere Anzahl von Abweichungen aufweist.

In der Arbeit werden vier Originalsongs aus Disney-Filmen mit ihren Synchronisationen ins Deutsche, Serbische und Kroatische kontrastiv analysiert. Nachdem die semantischen Abweichungen mit metonymischem Charakter identifiziert wurden, werden diese nach dem Typ der Metonymie klassifiziert, und die erzielten Ergebnisse aller Übersetzungen werden verglichen, um gemeinsame Merkmale aufzudecken und auf Unterschiede hinzuweisen. Die Dissertation wird versuchen, Antworten auf die Fragen zu geben, in welchem Maße und auf welche Weise die Besonderheiten des audiovisuellen Textes die Entscheidungen der Übersetzer beeinflusst haben, sich metonymischer Mechanismen bei der Übersetzung zu bedienen. Die Forschungsergebnisse können potenziell Anwendung in der universitären Lehre des audiovisuellen Übersetzens finden.

Papišta, Ž. (2022). Metonymy in Poetry Translation. *Babel: Revue internationale de la traduction –International Journal of Translation*, 68(2), 267–289.

Sun, Y.–Lin, M. (2025). A Bibliometric Analysis of Metonymy in SSCI-Indexed Research (2000–2023): Retrospect and Prospect. *Frontiers in Psychology*, 16. doi: 10.3389/fpsyg.2025.1499563

5.1. Дефинисање и опис предмета (проблема) истраживања са прегледом владајућих ставова и схватања у литератури у подручју истраживања и позивањем на литературу која је консултована:

Предмет истраживања јесте идентификовање семантичких одступања у преводима оригинално енглеских насловних песама одабраних (анимираних) остварења компаније Дизни (Disney) на немачки, српски и хрватски језик, који се затим анализирају уз ослањање на когнитивнолингвистичку теорију појмовне метонимије како би се утврдило која одступања превода у односу на оригинал имају метонимијски карактер, које врсте метонимијских односа се остварују између полазног и циљног текста и које се сличности и разлике могу уочити када се упореде преводи на три језика. Методологија коју је Папишта (Papišta, 2022) израдио и применио на преводу песме Михаела Ендеа (Michael Ende) *Der Lindwurm und der Schmetterling oder Der seltsame Tausch* (2008) из пера Споменке Крајчевић *Змај и Ленгур или Необична замена* (2010) у дисертацији ће бити примењена на преводу певаних песама из одабраних Дизнијевих остварења.

Истраживање се теоријски ослања на когнитивнолингвистичко разумевање метонимије као механизам који омогућава когнитивни приступ једном ентитету уз помоћ другог ентитета који је с њим повезан (Lakoff–Johnson, 1980: 35). Интересовање когнитивних лингвиста за метонимију јавља се 1980их година делом *Metaphors We Live By* Лејкофа и Џонсона, који истичу да метонимија није само референцијално средство, поетичко средство или реторичка фигура, већ да она у првој линији омогућава разумевање (Lakoff–Johnson, 1980: 35–37). Традиционално се дефинисала као однос који подразумева замену једног ентитета другим, а когнитивна перспектива износи претпоставке да је метонимија коцептуални феномен и когнитивни процес који оперише у оквиру идеализованих когнитивних модела (Radden–Kövecses, 2007: 335). У основи већине дефиниција метонимије налази се

контингент (Radden-Kövecses, 2007: 336). Лејкоф (Lakoff, 1987: 68–76) метонимију разматра у оквиру идеализованих когнитивних модела (idealized cognitive model – ICM), сматрајући да је људско знање организовано у структурама, идеализованим когнитивним моделима, и да су категоријалне структуре као и прототипови последица овакве организације знања. Раден и Кевечеш (Radden-Kövecses, 2007: 341f) истичу да је за метонимију од кључног значаја разликовање целине од њених делова, те долазе до закључка да се метонимјски односи своде на две генералне концептуалне конфигурације: 1) цео ИКМ и његови делови и 2) делови ИКМ-а (Lakoff, 1987: 68).

У дисертацији се метонимија посматра као преводилачка стратегија коју преводиоци, свесно или подсвесно, користе ради премошћавања преводилачких изазова. Будући да метонимија не представља само референтни инструмент већ омогућава разумевање тиме што истиче онај аспект ентитета који је у датом контексту најрелевантнији (Lakoff-Johnson, 1980: 37), преводиоци применом овог механизма могу усмерити пажњу реципијента на оно што је у датој ситуацији и датом контексту кључно за разумевање изворника или за репродуковање ефекта оригинала код реципијента циљне културе.

Ова дисертација преузима Папиштин (Papišta, 2022) методолошки модел и проширује са писане поезије на певани аудиовизуелни корпус. Папишта (Papišta, 2022) у свом раду идентификује семантичка одступања, анализира на којим местима постоји метонимијска релација у односу на оригинал и врши категоризацију врста односа. Поред формалних ограничења специфичних за превод поезије (рима, дужине стиха, метрика), аудиовизуелни корпус подразумева додатна ограничења која су условљена визуелном и аудитивном компонентом од којих се састоји, а које у великој мери утичу на одлуке преводилаца. Према Готлибу мултисемиотички карактер аудиовизуелних текстова утиче на ниво слободе у избору преводилачких решења, будући да слика, музика и други звучни елементи остају непромењени и да се у већини случајева преводи само вербална компонента, те се преводи филмских и телевизијских остварења углавном у већој мери оријентишу ка изворнику (Gottlieb, 2007: 24–26).

Аудиовизуелно превођење подразумева више типова превођења од којих су најзаступљенији синхронизација (*dubbing*), титловање (*subtitling*) и војс-овер (*voice over*) (Díaz-Cintas-Remael, 2014: 8). Синхронизација као врста аудиовизуелног превода ограничена је захтевом за синхронизацијом слике и тона (Díaz-Cintas-Remael, 2014: 9). Синхронизацију филма неопходно је посматрати као неодвојиви део уметничког обликовања филма, а не само као секундарни корак који омогућава пласирање на тржишту (Díaz-Cintas-Remael, 2014: 39), јер у великој мери утиче на то како ће одређени филм бити реципиран од стране циљне публике. У синхронизованом аудиовизуелном тексту један од специфичних захтева представља усклађивање превода са трима врстама синхронизације које Шом (Chaume, 2014: 68–69) разликује: 1) фонетску или синхронизацију покрета усана са говором; 2) кинезичку синхронизацију која се односи на говор тела и гестикулацију и 3) изохронију која подразумева трајање говора односно паузе у говору који морају да буду уједначени на аудитивном и на визуелном нивоу. Поред тога, аудиовизуелни текст захтева високу комплементарност вербалне и визуелне димензије (Zabalbeascoa, 2008: 31), што је од посебног значаја за анализу превода у оквиру ове дисертације, имајући у виду да се у Дизнијевим остварењима опевана радња у песмама употпуњује визуелним елементима.

Песме у филмовима углавном захтевају адаптацију, како би се прилагодиле ритму и музици (Chaume, 2014: 18). Аудитивни карактер корпуса диктира прилагођавање преведеног текста унапред компонованој мелодији која се преузима из оригинала: иако текст песама у Дизнијевим филмовима има кључну наративну улогу и емоционалну функцију, он је подређен унапред компонованој мелодији, коју није могуће прилагођавати. Лоу (Low, 2005: 192) истиче пет критеријума које преводилац мора да усклади када је у питању превод

певаних песама: певљивост, ритам, риму, природност и очување смисла. Главни циљ јесте стварање илузије да је музика компонована за циљни језик како би код реципијената у свим културама у којима се садржај дистрибуише омогућио сличан ефекат. Да би комуникација између филма и публике била успешна, а реципијенти могли да интерпретирају садржај на одређени начин, сви елементи – звук, текст и слика – морају да буду компатибилни (Zabalbeascoa, 2008: 25).

Намеће се питање да ли ће добијени резултати истраживања бити слични онима до којих је дошао Папишта (Papišta, 2022), односно, да ли ће семантичких одступања бити мање због саме природе корпуса или ће због подређености мелодији бити чак и заступљенија. Осим тога ће се истражити који су типови одступања присутни у сваком преводу, не би ли се одговорило на питање да ли се у преводима у просеку јављају исти генерални типови метонимије када је у питању конфигурација активiranог идеализованог когнитивног модела и његових делова (ИКМ и његови делови или делови ИКМ-а), такође, да ли се у просеку користе исти специфични типови метонимија (нпр. УЗРОК ЗА ПОСЛЕДИЦУ, ПОСЛЕДИЦА ЗА УЗРОК, ОПШТЕ ЗА ПОСЕБНО ИТД.). Важну улогу у овом истраживању игра визуелна димензија, која заједно са мелодијом није представљала фактор у анализи Папиште (Papišta, 2022). С једне стране би се могло претпоставити да ће у преводима певаних песама због уклапања у мелодију бити више семантичких одступања, међутим присуство визуелних мотива који прате текст додатно ограничавају избор преводиоца, који не може да замени оне елементе који су видљиви на екрану другим елементима у тексту. Анализом песама из више филмова се може истражити на који начин различити контексти (радња, ликови, културни контекст итд.) евентуално могу утицати на превод, а контрастирањем преводних решења за исти филм на више језика се може установити до које мере се у броју и типовима метонимија огледају индивидуални приступи преводилаца.

5.1 Definition und Beschreibung des Forschungsgegenstands (Forschungsproblems) mit einem Überblick über den aktuellen Forschungsstand in der Literatur sowie Verweisen auf die konsultierte Literatur:

Diese Dissertation übernimmt das methodische Modell von Papišta (2022) und erweitert es von der geschriebenen Poesie auf ein gesungenes audiovisuelles Korpus. Papišta (2022) identifiziert in seiner Arbeit semantische Abweichungen, analysiert, an welchen Stellen eine metonymische Relation zum Original besteht, und nimmt eine Kategorisierung der Beziehungsarten vor. Neben den formalen Einschränkungen, die für die Poesieübersetzung spezifisch sind (Reim, Verslänge, Metrik), bringt ein audiovisuelles Korpus zusätzliche Einschränkungen mit sich, die durch die visuelle und auditive Komponente bedingt sind. Diese beeinflussen die Entscheidungen der Übersetzer maßgeblich. Laut Gottlieb beeinflusst der multisemiotische Charakter audiovisueller Texte den Grad der Freiheit bei der Wahl von Übersetzungslösungen, da Bild, Musik und andere soundbezogene Elemente unverändert bleiben und in den meisten Fällen nur die verbale Komponente übersetzt wird. Daher orientieren sich Übersetzungen von Film- und Fernsehwerken meist in höherem Maße am Ausgangstext (Gottlieb, 2007: 24–26).

Audiovisuelle Übersetzung umfasst mehrere Übersetzungsarten, von denen Synchronisation (*dubbing*), Untertitelung (*subtitling*) und Voice-Over (*voice over*) am weitesten verbreitet sind (Díaz-Cintas–Remael, 2014: 8). Die Synchronisation als eine Form der audiovisuellen Übersetzung ist durch das Erfordernis der Übereinstimmung von Bild und Ton eingeschränkt (Díaz-Cintas–Remael, 2014: 9). Die Synchronisation eines Films muss als untrennbarer Teil der künstlerischen Gestaltung des Films betrachtet werden und nicht bloß als sekundärer Schritt zur Vermarktung (Díaz-Cintas–Remael, 2014: 39), da sie maßgeblichen Einfluss darauf ausübt, wie ein Film vom Zielpublikum rezipiert wird. In einem synchronisierten audiovisuellen Text stellt eine der spezifischen Anforderungen die Abstimmung der Übersetzung mit den drei Arten der Synchronisation dar, die Chaume (2014: 68–69) unterscheidet: 1) die phonetische Synchronisation

bzw. die Anpassung der Lippenbewegungen an die Sprache; 2) die kinesische Synchronisation, die sich auf Körpersprache und Gestik bezieht; und 3) die Isochronie, die die Dauer des Sprechens bzw. Sprechpausen umfasst, welche auf auditiver und visueller Ebene übereinstimmen müssen. Darüber hinaus erfordert der audiovisuelle Text eine hohe Komplementarität der verbalen und visuellen Dimension (Zabalbeascoa, 2008: 31), was für die Analyse der Übersetzungen in dieser Dissertation von besonderer Bedeutung ist, wenn man bedenkt, dass in den Disney-Werken die besungene Handlung in den Songs durch visuelle Elemente ergänzt wird.

Filmsongs erfordern meist eine Adaption, um an Rhythmus und Musik angepasst werden zu können (Chaume, 2014: 18). Der auditive Charakter des Korpus diktiert die Anpassung des übersetzten Textes an eine vorgegebene Melodie, die aus dem Original übernommen wird: Obwohl der Text der Lieder in Disney-Filmen eine schlüssige narrative Rolle und eine emotionale Funktion besitzt, ist er der vorgegebenen Melodie untergeordnet, die nicht verändert werden kann. Low (2005: 192) hebt fünf Kriterien hervor, die der Übersetzer bei der Übersetzung von gesungenen Liedern in Einklang bringen muss: Singbarkeit, Rhythmus, Reim, Natürlichkeit und Sinn. Das Hauptziel besteht darin, die Illusion zu erzeugen, dass die Musik für die Zielsprache komponiert wurde, um bei den Rezipienten in allen Kulturen, in denen der Inhalt vertrieben wird, einen ähnlichen Effekt zu erzielen. Damit die Kommunikation zwischen Film und Publikum erfolgreich ist und die Rezipienten den Inhalt auf eine bestimmte Weise interpretieren können, müssen alle Elemente – Ton, Text und Bild – kompatibel sein (Zabalbeascoa, 2008: 25).

Es stellt sich die Frage, ob die erzielten Forschungsergebnisse denen von Papiřta (2022) ähnlich sein werden: Wird es aufgrund der Natur des Korpus weniger semantische Abweichungen geben oder werden diese wegen der Anpassung an die Melodie sogar noch häufiger auftreten. Darüber hinaus wird untersucht, welche Arten von Abweichungen in jeder Übersetzung vorhanden sind, um die Frage zu beantworten, ob in den Übersetzungen im Durchschnitt dieselben allgemeinen Typen von Metonymien auftreten, was die Konfiguration des aktivierten idealisierten kognitiven Modells und seiner Teile betrifft (ICM und seine Teile oder Teile eines ICMs), sowie ob im Durchschnitt dieselben spezifischen Metonymietypen verwendet werden (z. B. URSACHE FÜR WIRKUNG, WIRKUNG FÜR URSACHE, GENERISCHES FÜR SPEZIFISCHES usw.).

Eine wichtige Rolle spielt in dieser Forschung die visuelle Dimension, die zusammen mit der Melodie bei der Analyse von Papiřta (2022) keinen Faktor darstellte. Einerseits könnte man annehmen, dass es in den Übersetzungen gesungener Lieder wegen der Einpassung in die Melodie mehr semantische Abweichungen geben wird; andererseits schränkt das Vorhandensein visueller Motive, die den Text begleiten, die Wahl des Übersetzers zusätzlich ein, da er Elemente, die auf dem Bildschirm sichtbar sind, im Text nicht durch andere Elemente ersetzen kann. Durch die Analyse von Songs aus mehreren Filmen kann untersucht werden, wie verschiedene Kontexte (Handlung, Figuren, kultureller Kontext usw.) die Übersetzung eventuell beeinflussen können. Durch den Kontrast von Übersetzungslösungen für denselben Film in mehreren Sprachen lässt sich feststellen, bis zu welchem Grad sich individuelle Ansätze der Übersetzer in der Anzahl und den Typen der Metonymien widerspiegeln.

Chaume, F. (2014). *Audiovisual Translation: Dubbing*. New York: Routledge.

Díaz-Cintas, J.–Remael, A. (2014). *Audiovisual Translation: Subtitling*. New York: Routledge.

Gottlieb, H. (2007). Multidimensional Translation: Semantics turned Semiotics. In: Nauert, S.–Gerzymisch-Arbogast, H. (eds.) (2007). *Proceedings of the Marie Curie Euroconferences MuTra: Challenges of Multidimensional Translation*. Сербрикен: MuTra. 1–29.

Lakoff, G. (1987). *Women, Fire, and Dangerous Things: What Categories Reveal about the Mind*. Chicago: University of Chicago Press.

- Lakoff, G.–Johnson, M. (1980). *Metaphors We Live By*. Chicago: University of Chicago Press.
- Low, P. (2005). The Pentathlon Approach to Translating Songs. In: Gorlée, D. L. (ed.) (2005). *Song and Significance: Virtues and Vices of Vocal Translation*. Amsterdam: Rodopi. 186–212.
- Papišta, Ž. (2022). Metonymy in Poetry Translation. *Babel: Revue internationale de la traduction –International Journal of Translation*, 68 (2), 267–289.
- Radden, G.–Kövecses, Z. (2007). Towards a Theory of Metonymy. In: Evans, V.–Bergen, B. & Zinken, J. (eds.) (2007). *The Cognitive Linguistics Reader*. London: Equinox. 335–359.
- Zabalbeascoa, P. (2008). The Nature of the Audiovisual Text and its Parameters. In: Díaz-Cintas, J. (ed.) (2008). *The Didactics of Audiovisual Translation*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company. 21–37.

5.2. Образложење o потреbaма научног истраживања:

Ђин и Ли (Jin–Li, 2025: 11) истичу да су семантичко-реторичка истраживања углавном посвећена књижевности и метафори, те да недостају вишејезична истраживања. Ово истраживање настоји да допринесе попуњавању ове препознате празнине, као и превазилажењу недостатка интердисциплинарних проучавања која би повезала когнитивну лингвистику и аудиовизуелно превођење, односно синхронизацију. Иако је појмовној метонимији у оквиру когнитивне лингвистике посвећена значајна научна пажња, њена улога као преводилачког механизма у аудиовизуелном преводу отвара простор за истраживања која би проширила досадашња сазнања до којих је дошао Папишта (Papišta, 2022).

Анализом корпуса који чине по три превода сваког оригиналног текста на немачки, српски и хрватски омогућава се уочавање ширих преводилачких трендова, тако што се испитује на који начин механизми метонимије омогућавају преводиоцима да одговоре на специфичне захтеве (певаног) аудиовизуелног текста, будући да карактеристике корпуса ограничавају одлуке преводилаца на поменуте начине. Додатно су у савременим истраживањима у оквиру аудиовизуелног превођења певане песме у великој мери занемарене, будући да се она претежно баве преводима дела класичне музике (Susam-Saraeva, 2015: 7). Како насловне песме Дизнијевих остварења представљају глобални културни феномен са израженом емоционалном и наративном функцијом, ова дисертација пружа релевантан увид у преводилачке праксе популарне филмске музике.

5.2 Begründung des wissenschaftlichen Forschungsbedarfs:

Jin und Li (2025: 11) heben hervor, dass Forschungen semantisch-rhetorischer Übersetzungen überwiegend der Literatur und der Metapher gewidmet sind und dass es an mehrsprachigen Studien mangelt. Die vorliegende Forschung soll dazu beitragen, diese identifizierte Lücke zu schließen sowie den Mangel an interdisziplinären Studien zu überwinden, die die kognitive Linguistik mit der audiovisuellen Übersetzung bzw. der Synchronisation verbinden würden. Obwohl der konzeptuellen Metonymie innerhalb der kognitiven Linguistik in den letzten Jahrzehnten wissenschaftliche Aufmerksamkeit geschenkt wurde, eröffnet ihre Rolle als Übersetzungsmechanismus in der audiovisuellen Übersetzung Raum für Forschungen, die die bisherigen Erkenntnisse von Papišta (2022) erweitern würden.

Die Analyse des Korpus, das aus jeweils drei Übersetzungen jedes Originaltextes ins Deutsche, Serbische und Kroatische besteht, ermöglicht das Erkennen aktueller Übersetzungstrends. Dabei wird untersucht, wie die Mechanismen der Metonymie es den Übersetzern ermöglichen, die spezifischen Anforderungen des (gesungenen) audiovisuellen Textes zu beantworten, da die Eigenschaften des Korpus die Entscheidungen der Übersetzer auf die genannte Weise

einschränken. Zudem werden gesungene Lieder in der aktuellen Forschung im Bereich des audiovisuellen Übersetzens weitgehend vernachlässigt, da sich diese überwiegend mit Übersetzungen von Werken der klassischen Musik befasst (Susam-Saraeva, 2015: 7). Da die Titelsongs von Disney-Werken ein globales Kulturphänomen mit einer ausgeprägten emotionalen und narrativen Funktion darstellen, bietet diese Dissertation relevante Einblicke in die Übersetzungspraktiken populärer Filmmusik.

Jin, S.–Li, H. (2025). Trends and Sustainability of Semantic Rhetoric Translation Research: Insights from Bibliometric Analysis. *Southern African Linguistics and Applied Language Studies*, 44 (2), 386–405. doi: <https://doi.org/10.2989/16073614.2025.2508465>

Papišta, Ž. (2022). Metonymy in Poetry Translation. *Babel: Revue internationale de la traduction –International Journal of Translation*, 68 (2), 267–289.

Susam-Saraeva, Ş. (2015). *Translation and Popular Music: Transcultural Intimacy in Turkish-Greek Relations*. Oxford: Peter Lang.

5.3. Циљ истраживања са нагласком на резултате који се очекују:

Основни циљ истраживања јесте да се кроз контрастивну анализу изворних насловних песама четири филма продукције Дизни (*Frozen* 2013, *Moana* 2016, *Aladdin* 2019, *The Little Mermaid* 2023) и њихових превода на немачки, српски и хрватски језик дође до сазнања о томе у којој мери и на који начин се у преводима мултимедијалног певаног садржаја метонимијски механизми показују као погодна преводачка стратегија.

Посебни циљеви су:

- (1) Анализа препознатих одступања кроз призму когнитивнолингвистичког модела метонимије и утврђивање типова метонимијских односа.
- (2) Препознавање потенцијалних утицаја ограничавајућих фактора специфичних за певани аудиовизуелни текст (комплементарност слике и текста, синхронизација и уклапање у унапред компоновану мелодију) на одлуке преводаца.
- (3) Поређење добијених резултата анализе сваког превода и утврђивање сличности и разлика у праксама синхронизовања Дизнијевих насловних песама на немачки, српски и хрватски језик када су у питању квантитет и типови метонимијских односа између оригинала и превода.
- (4) Упоређивање добијених резултата са налазима до којих долази Папишта (Papišta 2022) ради сагледавања сличности и разлика у настанку метонимијских релација између изворника и превода у преводу писане поезије и певаног аудиовизуелног текста.

Очекивани резултати:

- (1) Потврда претпоставке да се метонимија и у певаном аудиовизуелном тексту остварује као механизам за премошћавање преводачких изазова. Резултати ће показати какви метонимијски односи се најчешће јављају при савладавању преводачких изазова.
- (2) Анализа ће показати да ли и у којој мери ове карактеристике аудиовизуелног текста подстичу појаву метонимијских релација у односу на оригинал.
- (3) Уочавање образаца и заједничких преводачких трендова у преводачким праксама трију различитих култура. Показаће се да ли се у одређеним језицима јавља већи или мањи број одступања као и који типови метонимијских односа су доминантни у одређеној преводачкој пракси.
- (4) Резултати истраживања ће омогућити прелиминарно сагледавање утицаја присуства аудиовизуелне компоненте на употребу метонимије поређењем са налазима претходног истраживања превођења писане поезије.

5.3 Zielsetzung der Untersuchung mit Schwerpunkt auf den zu erwartenden Ergebnissen:

Das Hauptziel der Forschung besteht darin, durch eine kontrastive Analyse der Original-Titelsongs von vier Disney-Filmen (*Frozen* 2013, *Moana* 2016, *Aladdin* 2019, *The Little Mermaid* 2023) und ihren Übersetzungen ins Deutsche, Serbische und Kroatische Erkenntnisse darüber zu gewinnen, in welchem Maße und auf welche Art und Weise sich metonymische Mechanismen bei der Übersetzung audiovisueller gesungener Inhalte als geeignete Übersetzungsstrategie erweisen.

Spezifische Ziele:

- (1) Die Analyse der identifizierten Abweichungen anhand der kognitiv-linguistischen Definition der Metonymie und die Bestimmung der Arten metonymischer Beziehungen.
- (2) Die Erkennung potenzieller Einflüsse der für gesungene audiovisuelle Texte spezifischen einschränkenden Faktoren (Komplementarität von Bild und Text, Synchronisation und Einpassung in eine vorgegebene Melodie) auf die Entscheidungen der Übersetzer.
- (3) Der Vergleich der Ergebnisse der Analyse der einzelnen Übersetzungen und die Ermittlung von Gemeinsamkeiten und Unterschieden in den Synchronisationspraktiken von Disney-Titelsongs im Deutschen, Serbischen und Kroatischen hinsichtlich der Quantität und der Arten der metonymischen Beziehungen zwischen Original und Übersetzung.
- (4) Der Vergleich der erzielten Ergebnisse mit den Befunden von Papišta (2022), um Ähnlichkeiten und Unterschiede beim Entstehen metonymischer Beziehungen zwischen Ausgangs- und Zieltext bei der Übersetzung von geschriebener Poesie und gesungenem audiovisuellem Text zu beleuchten.

Die zu erwartenden Ergebnisse:

- (1) Bestätigung der Annahme, dass Metonymie auch in gesungenen audiovisuellen Texten als Mechanismus zur Bewältigung übersetzerischer Herausforderungen fungiert. Die Ergebnisse werden zeigen, welche metonymischen Beziehungen bei der Überwindung übersetzerischer Hürden am häufigsten auftreten.
- (2) Die Analyse wird zeigen, ob und in welchem Maße diese spezifischen Merkmale des audiovisuellen Textes das Auftreten metonymischer Beziehungen im Vergleich zum Original begünstigen.
- (3) Das Erkennen von Mustern und gemeinsamen Übersetzungstrends in den Übersetzungspraktiken dreier verschiedener Kulturen. Es wird sich zeigen, ob in bestimmten Sprachen eine höhere oder geringere Anzahl von Abweichungen auftritt und welche Arten metonymischer Beziehungen in der jeweiligen Übersetzungspraxis dominieren.
- (4) Die Forschungsergebnisse werden durch den Vergleich mit den Befunden früherer Untersuchungen zur Übersetzung geschriebener Poesie einen vorläufigen Einblick in den Einfluss der audiovisuellen Komponente auf den Einsatz von Metonymien ermöglichen.

Papišta, Ž. (2022). Metonymy in Poetry Translation. *Babel: Revue internationale de la traduction –International Journal of Translation*, 68 (2), 267–289.

5.4. Могућност примене очекиваних резултата:

Резултати ове докторске дисертације пружили би увиде у могућност примене Папиштинe (Papišta, 2022) методологије на певани аудиовизуелни текст, што отвара простор за њену даљу проверу и имплементацију на преводе у оквиру других жанрова. Резултати би у пракси могли да послуже као оријентир за преводиоце и све друге актере у процесу локализације аудиовизуелног производа на различитим тржиштима. Освећивање метонимијских механизма и сазнања о њиховом утицају на крајњи преводилачки производ омогућили би преводиоцима њихову свесну примену у премошћавању преводилачких задатака. Као што је Папишта (Papišta, 2022) сугерисао у свом раду, резултати овог

истраживања такође би могли да се имплементирају у универзитетској настави у оквиру области превођења.

5.4 Anwendungsmöglichkeiten der erwarteten Ergebnisse:

Die Ergebnisse dieser Dissertation sollen Einblicke in die Anwendbarkeit der Methodik von Papišta (2022) auf die Analyse gesungener audiovisueller Texte liefern, was Raum für deren weitere Überprüfung und Implementierung bei Übersetzungen anderer Genres eröffnet. In der Praxis könnten die Ergebnisse als Orientierungshilfe für Übersetzer und alle anderen Teilnehmer im Lokalisierungsprozess audiovisueller Produkte auf verschiedenen Märkten dienen. Das Schärfen des Bewusstseins für metonymische Mechanismen und die Erkenntnisse über deren Einfluss auf das finale Übersetzungsprodukt würden Übersetzern deren bewussten Einsatz bei der Bewältigung übersetzerischer Herausforderungen ermöglichen. Wie Papišta (2022) in seiner Arbeit nahegelegt hat, könnten die Ergebnisse dieser Forschung zudem in die universitäre Lehre im Bereich der Translationswissenschaft implementiert werden.

Papišta, Ž. (2022). Metonymy in Poetry Translation. *Babel: Revue internationale de la traduction – International Journal of Translation*, 68 (2), 267–289.

6. Програми истраживања (фазе) и оријентациони садржај докторске дисертације са кратким описом поглавља:

Прва фаза: Преглед релевантне литературе из области когнитивне лингвистике, појмовне метонимије, аудиовизуелног превођења и синхронизације као типа аудиовизуелног превођења и превођења певаних песама.

Друга фаза: Сачињавање корпуса који се састоји из четири оригинална текста насловних песама одабраних Дизнијевих филмова и њихових превода на немачки, српски и хрватски језик.

Трећа фаза: Контрастивна анализа сваког превода у односу на изворни текст ради идентификовања семантичких одступања, затим анализа тих одступања из перспективе појмовне метонимије и категоризација врста метонимијских релација које су уочене.

Четврта фаза: Синтеза добијених резултата за сваку песму поређењем трију превода.

Пета фаза: Писање докторске дисертације.

Оријентациони садржај дисертације:

1. Увод

- 1.1. Предмет и циљ истраживања
- 1.2. Основне хипотезе истраживања
- 1.3. Корпус истраживања
- 1.4. Структура рада

2. Теоријски оквир

- 2.1. Аудиовизуелно превођење и специфичности синхронизације
- 2.2. Когнитивнолингвистички оквир метонимије

3. Методологија истраживања

4. Анализа корпуса

4.1. Песма *Let it Go*

- 4.1.1. Анализа превода на немачки
- 4.1.2. Анализа превода на српски
- 4.1.3. Анализа превода на хрватски
- 4.1.4. Синтеза резултата

4.2. Песма *How Far I'll Go*

- 4.2.1. Анализа превода на немачки
- 4.2.2. Анализа превода на српски

- 4.2.3. Анализа превода на хрватски
- 4.2.4. Синтеза резултата
- 4.3. Песма *A Whole New World*
 - 4.3.1. Анализа превода на немачки
 - 4.3.2. Анализа превода на српски
 - 4.3.3. Анализа превода на хрватски
 - 4.3.4. Синтеза резултата
- 4.4. Песма *Part of Your World*
 - 4.4.1. Анализа превода на немачки
 - 4.4.2. Анализа превода на српски
 - 4.4.3. Анализа превода на хрватски
 - 4.4.4. Синтеза резултата
- 5. Дискусија и синтеза свих добијених резултата
- 6. Закључак
- 7. Литература
- 8. Прилози
 - 8.1. Транскрипти оригинала и превода
 - 8.2. Прегледне табеле идентификованих метонимија у преводу

6. Forschungsprogramme (Phasen) und vorläufige Gliederung der Dissertation mit einer Kurzbeschreibung der Kapitel

Erste Phase: Überblick über die relevante Literatur aus den Bereichen kognitive Linguistik, konzeptuelle Metonymie, AVT sowie Übersetzungen von gesungenen Songs.

Zweite Phase: Zusammenstellung des Korpus, das aus vier Originaltexten der Titelsongs ausgewählter Disney-Filme und ihren Übersetzungen ins Deutsche, Serbische und Kroatische besteht.

Dritte Phase: Kontrastive Analyse jeder Übersetzung im Vergleich zum Ausgangstext zur Identifizierung semantischer Abweichungen, gefolgt von der Analyse dieser Abweichungen aus der Perspektive der konzeptuellen Metonymie und der Kategorisierung der identifizierten Arten metonymischer Beziehungen.

Vierte Phase: Synthese der erforschten Ergebnisse für jeden Song durch den Vergleich der drei Übersetzungen.

Fünfte Phase: Das Abfassen der Dissertation.

Vorläufiges Inhaltsverzeichnis der Dissertation:

- 1. Einleitung
 - 1.1. Gegenstand und Ziel der Forschung
 - 1.2. Grundlegende Forschungshypothesen
 - 1.3. Forschungskorpus
 - 1.4. Aufbau der Arbeit
- 2. Theoretischer Rahmen
 - 2.1. Audiovisuelle Übersetzung und Besonderheiten der Synchronisation
 - 2.2. Kognitiv-linguistischer Rahmen der Metonymie
- 3. Forschungsmethodologie
- 4. Korpusanalyse
 - 4.1. Der Song *Let it Go*
 - 4.1.1. Analyse der deutschen Übersetzung
 - 4.1.2. Analyse der serbischen Übersetzung
 - 4.1.3. Analyse der kroatischen Übersetzung

4.1.4. Synthese der Ergebnisse 4.2. Der Song <i>How Far I'll Go</i> 4.2.1. Analyse der deutschen Übersetzung 4.2.2. Analyse der serbischen Übersetzung 4.2.3. Analyse der kroatischen Übersetzung 4.2.4. Synthese der Ergebnisse 4.3. Der Song <i>A Whole New World</i> 4.3.1. Analyse der deutschen Übersetzung 4.3.2. Analyse der serbischen Übersetzung 4.3.3. Analyse der kroatischen Übersetzung 4.3.4. Synthese der Ergebnisse 4.4. Der Song <i>Part of Your World</i> 4.4.1. Analyse der deutschen Übersetzung 4.4.2. Analyse der serbischen Übersetzung 4.4.3. Analyse der kroatischen Übersetzung 4.4.4. Synthese der Ergebnisse 5. Diskussion und Synthese aller Gesamtergebnisse 6. Fazit 7. Literaturverzeichnis 8. Anhang 8.1. Transkripte der Originaltexte und der Übersetzungen 8.2. Übersichtstabellen der in der Übersetzung identifizierten Metonymien
7. Методе које ће бити примењене: У овој докторској дисертацији биће примењен интердисциплинарни и комбиновани методолошки приступ који повезује контрастивну анализу, когнитивну лингвистику и адиовизуелно превођење. Дисертација обухвата следеће методе: (1) Метода контрастивне анализе, која се примењује ради квалитативног поређења изворника с његовим преводима и омогућава идентификовање семантичких одступања у циљним текстовима. (2) Когнитивнолингвистички приступ примењује се у анализи претходно идентификованих одступања, са циљем утврђивања која од њих испољавају метонимијски карактер. Свако одступање се посматра кроз призму појмовне метонимије, те се врши категоризација метонимијских односа. Методологија анализе заснива се на методолошком моделу који је поставио Папишта (Papišta 2022). (3) Квалитативна адиовизуелна анализа, која би служила описивању утицаја визуелне и аудитивне димензије на одлуке преводаца. Синхрона анализа текстова са видео записом треба да утврди степен комплементарности вербалног и визуелног садржаја, као и испуњеност захтева синхронизације, у циљу објашњавања преводачких одлука. 7. Methodisches Vorgehen: In dieser Dissertation wird ein interdisziplinärer und kombinierter methodischer Ansatz angewendet, der die kontrastive Analyse, die kognitive Linguistik und audiovisuelle Übersetzung miteinander verbindet. Die Dissertation umfasst folgende Methoden: (1) Die Methode der kontrastiven Analyse, die zum quantitativen Vergleich des Ausgangstextes mit seinen Übersetzungen angewendet wird und die Identifizierung semantischer Abweichungen

in den Zieltexten ermöglicht.

(2) Der kognitiv-linguistische Ansatz, der bei der Analyse der zuvor identifizierten Abweichungen angewendet wird, um festzustellen, welche von ihnen einen metonymischen Charakter aufweisen. Jede Abweichung wird aus der Perspektive der konzeptuellen Metonymie betrachtet, gefolgt von einer Kategorisierung der metonymischen Beziehungen. Die Methodologie der Analyse basiert auf dem von Papišta (2022) entwickelten methodischen Modell.

(3) Qualitative audiovisuelle Analyse, die dazu dient, den Einfluss der visuellen und auditiven Dimension auf die Entscheidungen der Übersetzer zu beschreiben. Die synchrone Analyse der Texte mit dem Videomaterial soll den Grad der Komplementarität von verbalen und visuellen Elementen sowie die Erfüllung der Synchronisationsforderungen feststellen, um die übersetzerischen Entscheidungen zu erklären.

Papišta, Ž. (2022). Metonymy in Poetry Translation. *Babel: Revue internationale de la traduction – International Journal of Translation*, 68 (2), 267–289.

8. Начин избора, величина и конструкција узорка:

Текстови песама у Дизнијевим филмовима представљају кључни аспект наратије и имају изражену емоционалну функцију. Ове песме у својим изворним верзијама показују висок степен комплементарности звука, текста и слике, што их чини посебним изазовом за преводиоце. Одабрани филмови и њихове насловне песме уживају глобалну популарност и често се изводе и одвојено од филмова. Дизнијеви филмови успешно балансирају реално и фантастично, ново и стандардно, и савремене и безвремене референце, чиме остварују висок потенцијал за комуникацију са публиком различитог узраста и из различитих културних средина, због чега се с правом сматрају саставним делом светске популарне културе (Di Giovanni, 2003: 207).

Синхронизација на немачки језик представља занимљив контраст српској и хрватској синхронизацији, будући да на немачком говорном подручју постоји дуга и развијена традиција синхронизације. У поређењу с немачким, српски и хрватски имају другачији историјски и институционални развој аудиовизуелног превођења, јер се филмови и телевизијске серије у Србији и Хрватској претежно тутлују, а синхронизације су у највећој мери присутне у садржајима намењеним деци. Специфичности српског и хрватског језика чине их додатно занимљивим за ово истраживање, јер се ради о сродним Јужнословенским језицима који показују подударња у вокабулару. То значи да се приликом поређења резултата анализе ових језика може очекивати мањи број разлика које произилазе из самог речничког инвентара, те је могуће приписати већи значај преводилачким изборима и метонимијским механизмима који се у њима могу уочити. Избор конкретних песама условљен је доступношћу лиценцираних синхронизација на сва три циљна језика.

Корпус истраживања представља мултилингвални паралелни текст који се састоји из четири изворна наслова на енглеском језику и њихових превода на три циљна језика, дакле укупно 16 певаних текстова:

(1) изворни текст *Let it Go (Frozen, 2013)* и три превода (немачки превод *Lass jetzt los*, српски превод *Џад је крај* и хрватски превод *Puštam sve*);

(2) изворни текст *How far I'll go (Moana, 2016)* и три превода (немачки превод *Ich bin bereit*, српски превод *Пучине зов*, хрватски превод *Gdje zove me*);

(3) изворни текст *A Whole New World (Aladdin, 2019)* и три превода (немачки превод *Ein Traum wird wahr*, српски превод *Нови свет*, хрватски превод *Cijeli jedan svijet*);

(4) изворни текст *Part of your World (The Little Mermaid, 2023)* и три превода (немачки превод *In deiner Welt*, српски превод *Део твог света*, хрватски превод *Dio tvog svijeta*).

Текстови (3) и (4) преузети су из играних адаптација филмова, јер за старије анимиране

верзије не постоје синхронизације песама на српском и хрватском језику. Насловне песме су у играним адаптацијама донекле измењене у односу на верзије из анимираих филмова, те је и превод песама на немачки језик прилагођен играним адаптацијама.

8. Auswahlverfahren, Umfang und Zusammensetzung des Korpus

Songtexte stellen in Disney-Filmen einen wichtigen Aspekt der Narration dar und haben eine ausgeprägte emotionale Funktion. In ihren Originalfassungen weisen diese Lieder einen hohen Grad an Komplementarität von Ton, Text und Bild auf, was sie für Übersetzer zu einer besonderen Herausforderung macht. Die ausgewählten Filme und deren Titelsongs erfreuen sich weltweit großer Beliebtheit und werden häufig auch unabhängig von den Filmen aufgeführt. Disney-Filme balancieren erfolgreich zwischen Realem und Phantastischem, Neuem und Standardisiertem sowie zeitgenössischen und zeitlosen Referenzen. Dadurch entfalten sie ein hohes Potenzial für die Kommunikation mit einem Publikum unterschiedlichen Alters und aus verschiedenen Kulturkreisen, weshalb sie zu Recht als fester Bestandteil der weltweiten Popkultur betrachtet werden (Di Giovanni, 2003: 207).

Die Synchronisation ins Deutsche stellt einen interessanten Kontrast zur serbischen und kroatischen Synchronisation dar, da im deutschsprachigen Raum eine lange und entwickelte Tradition der Synchronübersetzung besteht. Im Vergleich zum Deutschen weisen das Serbische und Kroatische eine andere historische und institutionelle Entwicklung der audiovisuellen Übersetzung auf, da Filme und Fernsehserien in Serbien und Kroatien überwiegend Untertitelt werden und Synchronisationen größtenteils auf Inhalte für Kinder beschränkt sind. Die Besonderheiten der serbischen und kroatischen Sprache machen sie für diese Untersuchung zusätzlich interessant, da es sich um verwandte südslawische Sprachen handelt, die im Wortschatz Übereinstimmungen aufweisen. Dies bedeutet, dass beim Vergleich der Analyseergebnisse dieser Sprachen eine geringere Anzahl von Unterschieden zu erwarten ist, die sich rein aus dem lexikalischen Inventar ergeben. Somit kann den Übersetzerischen Entscheidungen und den darin zu beobachtenden metonymischen Mechanismen eine größere Bedeutung beigemessen werden. Die Auswahl der konkreten Lieder ist durch die Verfügbarkeit lizenzierter Synchronisationen in allen drei Zielsprachen bedingt.

Das Forschungskorpus stellt einen mehrsprachigen Paralleltext dar, der aus vier englischen Originaltexten und deren Übersetzungen in die drei Zielsprachen besteht, also insgesamt 16 Songtexten:

- (1) Originaltext *Let it Go* (*Frozen*, 2013) und drei Übersetzungen (deutsche Übersetzung *Lass jetzt los*, serbische Übersetzung *Cađ je kraj*, kroatische Übersetzung *Puštam sve*);
- (2) Originaltext *How far I'll go* (*Moana*, 2016) und drei Übersetzungen (deutsche Übersetzung *Ich bin bereit*, serbische Übersetzung *Пучине зов*, kroatische Übersetzung *Gdje zove me*);
- (3) Originaltext *A Whole New World* (*Aladdin*, 2019) und drei Übersetzungen (deutsche Übersetzung *Ein Traum wird wahr*, serbische Übersetzung *Нови свет*, und kroatische Übersetzung *Cijeli jedan svijet*);
- (4) Originaltext *Part of your World* (*The Little Mermaid*, 2023) und drei Übersetzungen (deutsche Übersetzung *In deiner Welt*, serbische Übersetzung *Део твог света*, und kroatische Übersetzung *Dio tvog svijeta*).

Die Texte (3) und (4) wurden aus den Realverfilmungen der Filme übernommen, da für die älteren Animationsversionen keine Synchronisationen der Songs ins Serbische und Kroatische existieren. Die Titelsongs wurden in den Realverfilmungen im Vergleich zu den Versionen aus den Animationsfilmen teilweise abgeändert, weshalb auch die deutschen Übersetzungen der Songs an die Realverfilmungen angepasst wurde.

Di Giovanni, E. (2003). Cultural Otherness and Global Communication in Walt Disney Films at

the Turn of the Century. *The Translator*, 9 (2), 207–223.

9. Место експерименталног истраживања: Није предвиђено експериментално истраживање.

10. Литература и друга грађа која ће се користити (од 10 до 25 библиографских јединица):

Chaume, F. (2014). *Audiovisual Translation: Dubbing*. New York: Routledge.

Díaz-Cintas, J.–Remael, A. (2014). *Audiovisual Translation: Subtitling*. New York: Routledge.

Di Giovanni, E. (2003). Cultural Otherness and Global Communication in Walt Disney Films at the Turn of the Century. *The Translator*, 9 (2), 207–223.

Gottlieb, H. (2007). Multidimensional Translation: Semantics turned Semiotics. In: Nauert, S.–Gerzymisch-Arbogast, H. (eds.) (2007). *Proceedings of the Marie Curie Euroconferences MuTra: Challenges of Multidimensional Translation*. *Сарбрикен: MuTra*. 1–29.

Jin, S.–Li, H. (2025). Trends and Sustainability of Semantic Rhetoric Translation Research: Insights from Bibliometric Analysis. *Southern African Linguistics and Applied Language Studies*, 44(2), 386–405. doi: <https://doi.org/10.2989/16073614.2025.2508465>

Lakoff, G. (1987). *Women, Fire, and Dangerous Things: What Categories Reveal about the Mind*. Chicago: University of Chicago Press.

Lakoff, G.–Johnson, M. (1980). *Metaphors We Live By*. Chicago: University of Chicago Press.

Low, P. (2005). The Pentathlon Approach to Translating Songs. In: Gorlée, D. L. (ed.) (2005). *Song and Significance: Virtues and Vices of Vocal Translation*. Amsterdam: Rodopi. 186–212.

Papišta, Ž. (2022). Metonymy in Poetry Translation. *Babel: Revue internationale de la traduction – International Journal of Translation*, 68(2), 267–289.

Radden, G.–Kövecses, Z. (2007). Towards a Theory of Metonymy. In: Evans, V.–Bergen, B. & Zinken, J. (eds.) (2007). *The Cognitive Linguistics Reader*. London: Equinox. 335–359.

Sun, Y.–Lin, M. (2025). A Bibliometric Analysis of Metonymy in SSCI-Indexed Research (2000–2023): Retrospect and Prospect. *Frontiers in Psychology*, 16. doi: [10.3389/fpsyg.2025.1499563](https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1499563)

Susam-Saraeva, Ş. (2015). *Translation and Popular Music: Transcultural Intimacy in Turkish-Greek relations*. Oxford: Peter Lang.

Zabalbeascoa, P. (2008). The Nature of the Audiovisual Text and its Parameters. In: Díaz-Cintas, J. (ed.) (2008). *The Didactics of Audiovisual Translation*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.

Корпус/Korpus:

Anderson-Lopez, K.–Lopez, R. (2013). Let it Go. *Frozen*.

Aničić, I.–Svilar, K. (2023). Dio tvog svijeta. *Mala sirena*.

Антонић, М. (2019). Нови свет. *Аладин*.

Ashman, H.–Miranda, L. M. (2023). Part of Your World. *The Little Mermaid*.

Брун, Б. (2016). Пучине зов. *Вајана*.

Брун, Б. (2023). Део твог света. *Мала сирена*.

Чолић, С. (2013). Сад је крај. *Залеђено краљевство*.

Максић Јапундџић, А. (2013). Puštam sve. *Snježno kraljevstvo*.

Maksić Japundžić, A. (2016). Gdje zove me. *Vaiana: Potraga za mitskim otokom*.

Miranda, L. M. (2016). How Far I'll Go. *Moana*.

Noodt, C. T.–Leenart, F. (2023). In deiner Welt. *Ariell, die Meerjungfrau*.

Rice, T. (2019). A Whole New World. *Aladdin*.

Riedel, L. (2016). Ich bin bereit. *Vaiana – Das Paradies hat einen Haken*.

Schroeder, K.–Wohlgemuth, H. (2019). Ein Traum wird wahr. *Aladdin*.

Slamnig, D.–Kuretić, G. & Muždalo, M. (2019). Cijeli jedan svijet. *Aladin*.

ПОТПИС КАНДИДАТА:

НАПОМЕНА:

Поред пријаве теме докторске дисертације, кандидат прилаже:

1. Биографију са тежиштем на ток образовања и усавршавања;
2. Библиографију научних и стручних радова као и саме радове;
3. Личне податке за службену евиденцију Образац бр. 2;
4. Сагласност ментора Образац бр. 3;
5. Оверену фотокопију дипломе о стеченом академском звању магистра наука (за кандидате који пријављују израду докторске дисертације на основу претходно стеченог академског назива магистар наука).
6. Потврду факултета о положеним испитима и испуњеним другим обавезама и научним истраживањима уколико су студијским програмом докторских студија утврђена као услов за пријаву докторске дисертације.

Уколико се докторска дисертација пријављује на језику националне мањине или страном језику, образац се попуњава двојезично (и на српском језику) у складу са Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду.